

Avskrift.

IUI

Undersökning av önskad semesterförläggning och av vissa konsekvenser av
en utökning av semestertiden från 12 till 18 dagar
inom företag anslutna till Svenska Arbetsgivareföreningen.

S t o c k h o l m

1 9 5 0

På uppdrag av Svenska Arbetsgivareföreningen har Industriens Utredningsinstitut verkställt undersökningar rörande vissa konsekvenser av en utökning av semestern från nuvarande 12 dagar till 18 dagar. För att i görligaste mån få sådana förhållanden belysta, som kunna vara av intresse i detta sammanhang, ansågs det nödvändigt att inhämta uppgifter direkt från företagen. Ett för detta ändamål utarbetat frågeformulär tillställdes det övervägande antalet arbetsgivareförbund för vidarebefordran till förbundsmedlemmar sysselsättande minst 50 arbetare. Denna begränsning var nödvändig för att utredningen skulle hinna slutföras inom rimlig tid. Dock skulle för vissa förbund en gräns vid företag med 50 anställda vara alltför hög och icke ägnad att få fram en för resp. förbund karakteristisk opinion. I sådana fall tillfrågades följaktligen även mindre företag. Någon statistisk bedömning av materialets representativitet har emellertid icke gjorts.

De besvarade frågeformulären, som insamlades förbundsvis, översändes jämte förbundens yttranden till institutet för bearbetning. Yttranden ha influtit från 31 arbetsgivareförbund, vars medlemmar år 1948 sysselsatte 546.325 arbetare. Fyra av dessa förbund, sysselsättande 190.443 arbetare, ha emellertid av olika skäl icke kunnat medtagas i sammanställningen i bilaga 1. Det största av dessa, Sveriges Verkstadsförening (139.648 arbetare) har sålunda avgivit sitt yttrande utan att tillfråga sina enskilda medlemmar. Detta beröres nedan mera ingående.

Frågorna ha utformats på sådant sätt, att de sammanställda svaren böra ge en belysande bild dels av år 1948 tillämpad semesterordning (12 dagar), dels av önskad semesterordning efter genomförd lagreform (18 dagar). De tillfrågade företagen ombådos därför att angiva, huruvida under sistförflutna kalenderår

- 1) driften stoppades för uttagande av gemensam semester,
- 2) driften upprätthölls under semesterperioden utan anlitande av semestervikarier,
 - a) i oförändrad omfattning genom övertidsarbete eller på annat sätt,
 - b) i begränsad omfattning,
- 3) driften upprätthölls under semesterperioden genom anlitande av semestervikarier,
 - a) i oförändrad omfattning,
 - b) i begränsad omfattning.

Vid en utökning av semestern från 12 till 18 dagar förutsattes företagen ha att välja mellan följande alternativ:

- 1) Odelad semester, 18 dagars semester att uttagas i ett sammanhang under sommaren.
- 2) Delad semester. 18 dagars semester att uttagas
 - a) i två perioder, varav den ena omfattar 12 dagar att uttagas i ett sammanhang under sommaren, medan den andra perioden, omfattande 6 dagar kan förläggas utan samband med den längre perioden och när som helst under året,
 - b) med en period omfattande 12 dagar i ett sammanhang under sommaren och resterande 6 dagar i två eller flera perioder, dock högst sex.
 - c) med en period omfattande 12 dagar i ett sammanhang under sommaren och resterande 6 dagar i form av 6 fria lördagar.

Med sommaren avses den period under den ljusare delen av året, till vilken semestern enligt avtal skall förläggas.

I bilaga 1 äro resultaten sammanställda för 27 arbetsgivareförbund med ett totalt arbetarantal år 1948 av 355.882. Därav sysselsattes 210.130 av de i utredningen ingående 771 företagen. Begreppet företag är i detta sammanhang ej entydigt. I det övervägande antalet fall tillämpas samma semesterordning för företagets samtliga arbetsställen, medan i vissa fall semesterfrågan löses olika vid de skilda arbetsställena. Följaktligen avse de insända frågeformulären stundom juridiska enheter, stundom arbetsställen.

Driftsorganisationen under semestertiden vid nuvarande lagstiftning växlar som synes högst avsevärt icke blott från förbund till förbund, utan även mellan förbundens företag och som ovan framhållits ofta mellan samma juridiska enhets olika avdelningar. Dessa växlingar återspegla branschernas och företagens olikartade struktur och produktionsförhållanden. De ledande

motiven för semesterordningen såväl vid nuvarande lagstiftning (12 dagar) som efter genomförd lagreform (18 dagar) ha angivits vara en strävan efter högsta möjliga produktion, begränsning av driftskostnaderna, rätttidigt fullgörande av leveranser till kunder, särskilt ifråga om säsongbetonade varor, möjlighet att vid rätt tidpunkt kunna påräkna erforderligt arbetsmaterial från anlitade leverantörer, etc.

Utmärkande för den nuvarande semesterordningen är, att större delen av företagen stoppar driften under semesterperioden. De anförda orsakerna härtill äro flera. Ofta ha driftstekniska skäl åberopats. Arbetstagarna resp. de olika avdelningarna äro så intimt beroende av varandra, att en drift i begränsad omfattning är omöjlig eller i varje fall icke ekonomiskt lönande (järnbruken, skoindustrien, garveriindustrien, chokladindustrien, träindustrien m.fl.). I många fall ha däremot svårighet eller omöjlighet att anskaffa semestervikarier framtvingat driftsstopp (pappersbruk, pappersmassefabriker, sågverk m.fl.) För andra företag åter föreligga icke dessa tvingande skäl till semesterstopp, men det anses vara rationellt att stoppa driften för att under denna tid utföra underhålls- och reparationsarbeten. Det bör påpekas, att samtliga semesterstoppsindustrier givetvis försöka utnyttja stopptiden för dessa ändamål. Många företag förskjuta avsiktligt översyns- och reparationsarbeten till semesterstoppstiden, även om dessa skulle kunna äga rum under pågående drift eller vid andra kortare driftsstopp.

Även i sådana fall, då semestern sprides över en del av året, kan semesterordningen vara betingad av tvingande omständigheter. Vid kontinuerlig treskiftsdrift är produktionen oftast tvångsstyrd, t. ex. vid hyttorna i järnbruken, inom den kemiska industrien samt vid företag med helårsdrift inom tegel- och cementindustrien, och måste under semestertiden upprätthållas i full omfattning genom övertidsarbete, semestervikarier eller omflyttning av arbetskraft. För industrier med säsongmässiga variationer i produktionen kan under vissa förhållanden semestern utskiftas under mellansäsongerna, under vilken tid driften upprätthålles i begränsad omfattning. Många sådana industrier ha emellertid högsäsong under sommarmånaderna och kunna svårigen bereda sin personal semester under denna tid. En tvångsförläggning av semestern till sommaren skulle därför ge upphov till betydande svårigheter för dessa företag.

Efter en utökning av semestern till 18 dagar önska fortfarande vissa företag uttaga gemensam semester i ett sammanhang under sommaren enligt alternativ 1, huvudsakligen sådana företag som av driftstekniska skäl tvingas nedlägga driften. Som huvudsakligt motiv har anförts, att vid ut-

tagandet av semester i ett sammanhang driftsstörningarna bli mindre, än om semestern utsprides i flera repriser, vilket torde sammanhånga med det faktum, att varje driftsstopp föranleder en ökning av den totala ställtiden. De industrier, som vid nuvarande lagstiftning nedlägga driften för att utnyttja semesterstoppstiden till grundlig översyn av kapitalutrustningen, ha däremot i allmänhet valt alternativ 2, enär 18 dagar i en följd ej anses erforderliga för reparationsarbeten. Företag, som för närvarande tvingas nedlägga driften 12 dagar under sommaren till följd av bristen på semestervikarier, ha givetvis anslutit sig till alternativ 2 och avse att såvitt möjligt upprätthålla driften under de tillkommande 6 semesterdagarna genom semestervikarier eller genom utökning av den permanenta arbetskraften.

Medan fördelningen mellan alternativ 1 och 2 varit förhållandevis lätt att genomföra, har uppdelningen av alternativ 2 på underalternativen a, b och c varit förenad med vissa svårigheter, vilket sammanhänger med de relativt små variationerna mellan underalternativen. Industrier, som önska uttaga de tillkommande 6 semesterdagarna i ett sammanhang enligt underalternativ 2 a, ha i stor utsträckning ansett tiden mellan jul och nyår vara lämplig. Vissa industrier stoppa redan nu under dessa dagar för reparationer, inventeringar etc. Dessutom har anförts, att driftstiden är sönderhackad av de många helgdagarna, samt att frånvaron är särskilt hög i samband med dessa, varför driften är mindre effektiv. Företag, som önska tillämpa underalternativ 2 b, ha som motiv anført att detta alternativ lämnar den största friheten för förläggning av de tillkommande 6 semesterdagarna. Underalternativ 2 c, slutligen, förordas av företag under huvudsaklig hänvisning till den höga frånvarofrekvensen speciellt på lördagar under sommaren.

Av de medelvärden, som redovisas i bilaga 1, är medelvärde I vägt med samtliga förbunds totala arbetarantal. Under förutsättning att primärmaterialet är någorlunda representativt för varje förbund, torde denna siffra vara intressantast och riktigast, enär varje förbund ingår däri med sina riktiga proportioner. Medelvärde II har däremot erhållits genom en enkel summering av primärmaterialet och är följaktligen influerat av den varierande täckningsprocenten (se bilaga 1).

Semesterstoppsindustrierna voro, såsom tidigare framhållits, i klar majoritet år 1948 och sysselsatte 68 % av det totala arbetarantalet. En ytterligare förskjutning mot gemensam semester och driftsstopp åtminstone under viss del av semestertiden torde vid nuvarande arbetsmarknadssituation vara ofrånkomlig, om 18-dagarssemester genomföres. Åtskilliga företag, som redan för närvarande till följd av bristen på semestervikarier endast under stora svårigheter kunna upprätthålla driften under semestertiden, ha

förklarar, att de, om utökad semester genomföres, handla mest rationellt genom att nedlägga driften under 18 dagar i stället för att skifta ut semestern under en större del av året och under hela denna tid upprätthålla en begränsad oekonomisk drift.

Om 18-dagarssemester genomföres, skulle enligt bilaga 1 företag sysselsättande 77 % av arbetarantalet helst vilja ordna semestern enligt alternativ 2. Utöver de redovisade förbunden ha, såsom tidigare nämnts, fyra förbund inkommit med svar, dock ej av sådan utförlighet att de kunnat medtagas i bilaga 1. Sålunda har Sveriges Verkstadsförening (139.648 arbetare) ansett sig kunna besvara de framställda frågorna utan att tillfråga sina enskilda medlemmar. Föreningen har uppgivit, att om 18-dagarssemester införes, de tillkommande 6 dagarna för verkstadsindustriens del helst böra kunna utläggas i form av fria lördagar enligt alternativ 2 c. Den övervägande delen verkstadsföretag skulle enligt föreningens mening vara bäst betjänta med en dylik ordning. Denna uppgift står i viss motsättning till de slutsatser, som kunna dragas av de svar, som de enskilda företagen i andra förbund lämnat. I senare fallen ha, såsom framgår av bilaga 1, önskemålen i fråga om semesterförläggningen varit mycket skiftande.

De övriga tre förbunden, Svenska Byggnadsindustriförbundet (41.311 arbetare), Svenska Väg- och Vattenbyggarnas Arbetsgivareförbund (8.617 arbetare) samt Glasmästeribranschens Arbetsgivareförbund (867 arbetare) ha odelat anslutit sig till alternativ 2. I dessa förbund ha de enskilda medlemmarna tillfrågats, men på grund av speciella förhållanden inom hithörande industrier har en systematisering av svaren enligt bilaga 1 ej varit möjlig.

Bilaga 2, som avser att visa den eventuella semesterförlängningens inverkan på företagens produktion och kostnader, har grundats på uppgifter, som lämnats om den faktiska driftstiden under 1948 samt beräknad driftstid efter genomförd semesterförlängning enligt det för varje företag minst ogynnsamma alternativet. Åtskilliga icke mätbara faktorer komma emellertid att utöva inflytande i ena eller andra riktningen, och de angivna procenttalen äro därför approximativa och ha huvudsakligen teoretiskt intresse. Dock visa de fullt tydligt tendenserna vid val av olika driftsformer under semesterns uttagande. Från företag, som nödgas anlita semestervikarier, har understrukits, att kassationsprocenten av företagens produkter skulle bli avsevärt högre än för närvarande, att produktkvaliteterna komme att sjunka, att olycksfallsfrekvensen skulle stiga samt, kanske framför allt, att den ovana personalen komme att föranleda en onödigt hög förslitning av kapitalutrustningen. Dessutom har påpekats behovet av bostäder åt den arbetskraft, som eventuellt kan anskaffas, med ty åtföljande kostnader för företagen. Den av

en semesterförlängning förorsakade direkta kostnadsfördyringen vid företagen torde även ge upphov till kedjeverkningar inom den del av den svenska industrien, som förädlar svenska råvaror och halvfabrikat. Omfattningen av dessa kedjereaktioner kan emellertid svårigen bedömas på basis av det insamlade materialet. De totala verkningarna torde på grund av näringslivets inneboende dynamik icke kunna fastställas vare sig före eller efter en semesterförlängning.

De olika företagen ha som ovan nämnts förutsatts få tillämpa de enligt bilaga 1 önskade alternativen för uttagande av de tillkommande 6 semesterdagarna. Den genomsnittliga driftstiden vid nuvarande semesterordning 2.300 timmar för normalt dagarbete, 4.600 timmar för tvåskiftsarbete etc., har beräknats på grundval av från de enskilda företagen inhämtade uppgifter. Den genomsnittliga arbetstiden per arbetstagare och år har beräknats utgöra 2.200 timmar, vilket motsvarar det medeltal, som ligger till grund för beräkningen av semesterlönen. Andra tillgängliga undersökningar visa dock, att den effektiva arbetstiden per arbetstagare ligger betydligt under denna siffra.

På en särskild fråga i det till de enskilda företagen utsända formuläret har det stora flertalet framhållit som sin åsikt, att produktionsminskningen torde bli proportionell mot minskningen i driftstiden. Dock ha avvikande meningar motiverats och diskuterats av åtskilliga företag, vilket i det följande kommer att närmare klargöras. Det bör i detta sammanhang påpekas, att de ofta mycket utförliga svaren särskilt från större företag och branscher synas vara avgivna efter de noggrannast möjliga överväganden och beräkningar, som den till buds stående tiden medgivit.

1. I de fall då driften redan för närvarande stoppas i 18 dagar synes den eventuella semesterförlängningen icke komma att påverka produktionen, givetvis under förutsättning att arbetsgivaren får förlägga de tillkommande 6 semesterdagarna till stopptiden. Den enda mätbara kostnadsförändringen skulle komma att utgöras av semesterlön för 6 dagar, innebärande såväl en kostnadsfördyring per enhet som en absolut kostnadsökning för företaget.
2. Vissa bryggeriföretag anse sig efter semesterförlängningen kunna upprätthålla driften i full omfattning utan vare sig övertid eller semestervikarier. På grund av de stora svårigheterna att under sommarmånaderna anskaffa det erforderliga antalet extra arbetskraft ha företagen ansett sig nödsakade att helårsanställa en större arbetsstyrka än vad som erfordras under mellansäsongerna på senhösten och eftervintern, och genom att förlägga 6 tillkommande semesterdagar till dessa tidpunkter, skulle produktionen kun-

3. na upprätthållas genom omflyttning av tidavlönade arbetare. Den större delen av bryggeriindustrien skulle emellertid vara hänvisad till att enligt punkt 3 i likhet med övriga angivna industrier utöka sin permanenta arbetarstyrka eller använda sig av semestervikarier för att kunna upprätthålla full produktion. Det har emellertid framhållits vara en omöjlighet att anskaffa extra arbetskraft eller semestervikarier, som dels äro fullgoda ersättare för den ordinarie arbetskraften, dels kunna anlitas i skilda befattningar vid företaget. Följaktligen skulle en utökning av arbetskraften bli nödvändig, som vida skulle överstiga i bilagan angivna 2.14 %.

4. Enär redan vid gällande lagstiftning åtskilliga industrier ej kunna anskaffa semestervikarier i full utsträckning, har en särskild punkt medtagits, där driften även efter en semesterförlängning endast komme att upprätthållas i begränsad omfattning. Enligt förutsättningen är produktionen proportionell mot antalet arbetare gånger antalet arbetade timmar, vilket torde vara rimligt för servicebetonade industrier, där "produktionen" är fullt delbar, arbetarna oberoende av varandra samt specialiseringen ej så långt driven. Emellertid torde man även få räkna hit industriföretag, där produktionen av tekniska skäl bör upprätthållas i full omfattning och under inga förhållanden kan stoppas. Detta är sålunda fallet vid järnbrukens hyttor, där på grund av bristen på semestervikarier vid vissa företag en inskränkt drift är den enda möjligheten, trots de ökade kostnader en sådan driftsordning medför framför allt ifråga om bränsle. På dylika industrier äga givetvis tabellbilagans siffror under punkt 4 ingen tillämpning, utan verkningarna torde bli avsevärt större. Vissa företag, som vid nuvarande lagstiftning under stora svårigheter upprätthålla en begränsad produktion och utskifta de 12 semesterdagarna, ha förklarat, att de efter en eventuell utökning av semestern endast ha en enda möjlighet: att stoppa driften under hela semestertiden. Produktionsbortfallet skulle för dessa företag bli avsevärt större än vad som framgår av bilagan.

5. Driftsorganisationen enligt punkt 5 kan sägas bilda den nedre gränsen till punkt 4 och tarvar inga närmare kommentarer, enär förutsättningarna äro desamma.

I den mån driften under de tillkommande 6 semesterdagarna upprätthålles i full eller begränsad omfattning genom anlitan av övertid men utan semestervikarier kommer givetvis företagets produktiva lönekonto att öka, medan semesterlönen blir opåverkad. En kombination av övertid och semestervikarier torde i praktiken komma att bli vanligast.

6. Punkt 6, avseende sådana industrier och företag, där semesterförlängningen skulle förorsaka ett ytterligare driftsstopp i 6 dagar, innefattar en stor del av landets viktigaste industrier. I de fall alternativ 1 skulle anlitas, torde driftsbortfallet icke komma att understiga 48 timmar. Eftersom driftstiden kring de större helgerna ofta lämnar det sämsta utbytet på grund av hög frånvarofrekvens, korta driftsperioder etc., skulle vid lämplig semesterförläggning enligt alternativ 2 produktionsbortfallet enligt åtskilliga företags förmodanden bli något mindre än proportionellt mot minskningen i driftstiden.

7. Vissa av de företag, som vid en semesterförlängning avse att stoppa driften under 6 lördagar, ha ej räknat med att lördagarna skulle behöva uttagas under sommarmånaderna. Detta gäller huvudsakligen alla med byggnadsindustrien sammanhörande industrier, som ha sin brådaste tid under sommaren. Av de enskilda svaren framgår, att den höga frånvarofrekvensen under lördagarna är en av de viktigare orsakerna till valet av alternativ 3 a. Produktionsminskningen skulle med hänsyn härtill bli mindre än proportionell mot minskningen i driftstiden, förutsatt att frånvaron icke förflyttas till fredagar eller måndagar.

Den verkställda utredningen torde visa, att driftsförhållandena och därmed önskemålen i fråga om semesterordningen efter eventuell lagreform gestalta sig på mycket olika sätt från företag till företag. Det har kraftigt understrukits av såväl enskilda företag som branscher, att det vore av största vikt, att en enhetlig regel för den utökade semesterns förläggning enligt något av ifrågasatta alternativ ej fastsloges i lag. Endast om arbetsgivarna finge rätt att bestämma, när de tillkommande 6 semesterdagarna skulle uttagas, kunde en semesterförlängning genomföras med minsta möjliga skadeverkningar för produktionen.

F ö r b u n d	Antal under- sökta företag	Antal arbetare i		$\frac{B}{A}$ i % Täck- nings- procent	Tillämpad s Procentuell s	
		A resp. för- bund	B under- sökta företag		1	2 a
Sveriges Pappersbruksförbund	42	16.289	14.771	91	98	-
Pappersmasseförbundet	46	16.456	15.392	94	80	-
Petroleumbranschens Arbetsgi- vareförbund	7	2.361	623	26	-	13
Rörledningsfirmornas Arbets- givareförbund	19	9.974	1.919	19	-	26
Svenska Skofabrikantföreningen	35	8.224	5.840	71	100	-
Stenindustrins Arbetsgivareförb.	10	3.188	1.383	43	80	-
Sågverksförbundet	35	14.061	8.581	61	94	-
Södra Sveriges Stuvareförbund	7	3.759	566	15	-	-
Sveriges Textilindustriförbund	60	45.849	33.508	73	97	-
Sveriges Träindustriförbund	40	19.002	5.032	26	96	-
Totalt	771	355.882	210.130			
Medelvärde I				59	68	3
Medelvärde II					76	2

%	Tillämpad semesterordning 1948					Önskad semesterordning vid utökning till 18 dagar				
	Procentuell andel av arbetarantal					Procentuell andel av arbetarantal				
	1	2 a	2 b	3 a	3 b	Alternativ 1	Totalt	a	b	c
	98	-	-	2	-	9	91	30	46	15
	80	-	-	14	6	11	89	48	41	-
	-	13	-	87	-	-	100	100	-	-
	-	26	74	-	-	9	91	82	9	-
	100	-	-	-	-	14	86	61	16	9
	80	-	6	14	-	28	72	52	6	14
	94	-	5	-	1	-	100	71	23	6
	-	-	-	100	-	6	94	94	-	-
	97	-	3	-	-	32	68	15	23	30
	96	-	4	-	-	21	79	32	15	32
	68	3	13	12	4	23	77	44	20	13
	76	2	10	9	3	24	76	42	22	12

Bilaga 1.

Tillämpad semesterordning 1948 samt önskad semesterordning vid en

F ö r b u n d	Antal under- sökta företag	Antal arbetare i		$\frac{B}{A}$ i % Täck- nings- procent	Tillämpad semesterordning Procentuell andel av		
		A resp. för- bund	B under- sökta företag		1	2 a	2 b
Allmänna Gruppen	77	50.399	24.243	48	66	1	11
Biltrafikens Arbetsgivareförb.	9	10.840	1.299	12	-	-	-
Bilverkstädernas "	16	8.211	1.581	18	43	-	53
Bryggeriarbetsgivareförbundet	28	5.784	3.040	53	4	4	-
Sveriges Buteljglasbruks För- bund	4	901	901	100	17	-	63
Byggnadsämnesförbundet	48	15.748	9.049	57	12	6	44
Sveriges Chokladindustriförb.	10	3.975	2.313	58	100	-	-
Elektriska Arbetsgivarefören.	35	9.092	3.202	35	2	17	79
Svenska Garveriidkarefören.	18	3.519	2.984	85	84	-	16
Grafiska Arbetsgivareförbunden	34	16.418	6.012	37	63	1	35
Grängesbergskoncernens Gruvförb.	2	4.083	1.176	29	83	17	-
Järnbruksförbundet	71	44.012	42.491	97	85	-	9
Sveriges Konfektionsindustri- förbund	46	22.495	13.204	59	-	-	1
Sveriges Kvarnyrkesförbund	4	1.279	517	40	27	-	-
Livsmedelsbranschens Arbets- givareförbund	47	16.046	6.987	44	23	15	14
Mellansvenska Gruvförbundet	13	2.580	2.518	98	100	-	-
Norrlands Stuvareförbund	8	1.337	998	75	-	-	-

Önskad semesterordning vid en utökning av semestertiden till 18 dagar.

%	Tillämpad semesterordning 1948					Önskad semesterordning vid utökning till 18 dagar				
	Procentuell andel av arbetarantal					Procentuell andel av arbetarantal				
	1	2 a	2 b	3 a	3 b	Alternativ 1	Totalt	a	b	c
	66	1	11	13	8	33	67	49	9	9
	-	-	-	91	9	7	93	28	65	-
	43	-	53	-	4	38	62	25	15	22
	4	4	-	93	-	1	99	65	28	6
	17	-	63	20	-	-	100	100	-	-
	12	6	44	18	21	28	72	53	7	12
	100	-	-	-	-	4	96	81	-	15
	2	17	79	3	-	18	82	38	2	42
	84	-	16	-	-	37	63	31	29	3
	63	1	35	-	1	35	65	10	24	31
	83	17	-	-	-	83	17	17	-	-
	85	-	9	4	2	31	69	52	15	2
	-	-	1	-	-	21	79	54	16	9
	27	-	-	43	31	-	100	73	27	-
	23	15	14	35	13	8	92	56	30	6
	100	-	-	-	-	40	60	18	42	-
	-	-	-	100	-	-	100	90	10	-

per år under i övrigt oförändrade produ-

- Förutsättningar
- A. De tillkommande 6 semesterdagarna förläggas enligt tabellbilaga 1
- B. Den genomsnittliga årliga driftstiden vid nuvarande semesterordning är 4.600 timmar, för intermittert 3-skiftsarbete 6.900 timmar
- C. Genomsnittlig arbetstid utgör 2.200 timmar per arbetstagare.
- D. Produktionen är direkt proportionell mot driftstiden utom i fallet arbetarantalet x antalet arbetade timmar.
- E. Fasta kostnader: samtliga kostnader, vars absoluta storlek blir o
- F. Produktiv lön avser samtliga arbetstagare, som för närvarande åtr

Driftsorganisation under de tillkommande 6 semesterdagarna	Tillämpningsområde	Produktionspåverkan
1. Driften stoppas redan nu under 18 dagar	Företag inom chokladindustrin, konfektions- och textilindustrin, skoindustrin, granitindustrin	
2. Driften upprätthålles i full omfattning utan övertid och utan anlitage av semestervikarier	Vissa företag inom bryggeriindustrin	
3. Driften upprätthålles i full omfattning antingen genom utökning av den permanenta arbetskraften med 2,14 % eller genom anlitage av semestervikarier	De flesta bryggeriföretag, mejeriföretag, kvarnar, vissa pappersbruk, kontinuerlig 3-skiftsindustri (vid t.ex. järnbruk, tegelbruk, kraftverk), vissa serviceindustrier t.ex. trafikföretag etc.	
4. Driften upprätthålles i begränsad omfattning genom anlitage av semestervikarier	Service- och servicebetonade industrier, spridda företag i olika branscher	o/o (
5. Driften upprätthålles i begränsad omfattning utan anlitage av övertid eller semestervikarier	Service- och servicebetonade industrier såsom bilverkstäder, installationsfirmor rörledningsfirmor etc.	o/o
6. Driften stoppas under 6 dagar = 48 timmar	De flesta järnbruk och pappersbruk samt massafabriker, företag inom sko- o. läderindustrin, inom textil- o. konfektionsindustrin, inom sågverks- o. träindustrin m.fl.	o/o
7. Driften stoppas under 6 lördagar = 33 timmar	Företag inom verkstadsindustrin, inom textil- o. konfektionsindustrin, inom elektriska industrin, inom grafiska industrin etc.	o/o

- 1) Procenttalen äro angivna med två eller i vissa fall tre decimaler huvudsakligen i grunderna. Denna grad av noggrannhet är givetvis ur andra synpunkter omotiverad.

Utds förändringar vid en utökning av semesteren från 12 till 18 dagar

Övrigt oförändrade produktionsförhållanden.¹⁾

se enligt tabellbilaga 1.

Id nuvarande semesterordning utgör för normalt dagarbete 2.300 timmar, för 2-skifts-
-skiftsarbete 6.900 timmar samt för kontinuerligt 3-skiftsarbete 8.760 timmar.

var per arbetstagare.

Driftstiden utom i fallen 4 och 5, där produktionen är direkt proportionell mot

se absoluta storlek blir opåverkad av en semesterutökning till 18 dagar.

se, som för närvarande åtnjuta 12 dagars årlig semester.

	Produktions- påverkan %	Förändring av fasta kostn./ % enhet	Förändring av prod.lön/en- % het	Förändring av sem.lön/enhet i % av prod. lön	Absolut kost- nadsförändr.i % av prod.lön
Textil-, konfektions- industrin, granit-	-	-	-	+ 2,23	+ 2,23
Metallindustrin	-	-	+ 2,091	+ 2,18	+ 0,09
Mejeriföretag, kontinuerlig järnbruk, te- sa serviceindustri- te.	-	-	-	+ 2,33	+ 2,33
Handindustrier, branscher	+ 2,091	+ (0-2,14)	-	+ 2,33	+(2,33-0,09)
Handindustrier tallationsfirmor	+ 2,091	+ 2,14	-	+ 2,33	+ 0,09
Skåp- och sko- konfektionsin- träindustrin m.fl.	+ 2,087	+ 2,13	-	+ 2,23	+ 0,09
Industrin, inom tex- trin, inom elektris- ska industrin etc.	+ 1,43	+ 1,46	-	+ 2,21	+ 0,75

Decimaler huvudsakligen i syfte att klargöra olikheterna i de tekniska beräknings-
a synpunkter omotiverad.